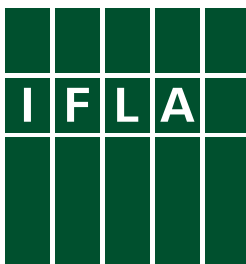

**ALEXANDRIJSKÝ MANIFEST
O KNIŽNICIACH,
INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ
V POHYBE**

Alexandria Manifesto on Libraries, the Information Society in Action

Copyright © International Federation of Library Associations and Institutions, 2005

Slovak edition © Spolok slovenských knihovníkov/Slovak Librarians Association

Translation © Ing. Silvia Stasselová, 2008

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

ALEXANDRIJSKÝ MANIFEST O KNIŽNICIACH, INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ V POHYBE

Knižnice a informačné služby prispievajú k riadnemu fungovaniu celej informačnej spoločnosti.

Umožňujú intelektuálnu slobodu zabezpečením slobodného prístupu k informáciám, myšlienkam a dielam na ľubovoľnom médiu a bez ohľadu na hranice.

Pomáhajú chrániť demokratické hodnoty a všeobecné občianske práva nestranne a odmietaním akejkoľvek formy cenzúry.

Jedinečné poslanie knižníc a informačných služieb je v tom, že reagujú na konkrétne otázky a potreby jednotlivcov. Toto dopĺňa všeobecný prenos znalostí, napríklad prostredníctvom médií, a knižnice a informačné služby sa tak stávajú životne dôležitými pre demokratickú a otvorenú informačnú spoločnosť. Knižnice sú nevyhnutné pre dobrú informovanosť občanov a prehľadné riadenie štátu, ako aj základom pre e-government.

Knižnice tiež budujú kapacity podporou informačnej gramotnosti a poskytovaním pomoci a školení pre efektívne využívanie informačných zdrojov vrátane informačných a komunikačných technológií (ICT). Toto je osobitne dôležité pri podpore programu rozvoja ľudských zdrojov, pretože sú rozhodujúcim faktorom ekonomického rastu. Týmto spôsobom knižnice významne prispievajú k riešeniu digitálnej rôznorodosti a informačnej nerovnosti, ktorá je jej následkom. Pomáhajú realizovať rozvojové ciele milénia vrátane odstraňovania chudoby. Dosahujú oveľa viac aj s pomerne skromnými investíciami. Hodnota návratnosti je najmenej 4 až 6-krát vyššia ako investícia.

V nadväznosti na cieľ zabezpečiť prístup k informáciám pre všetkých ľudí, IFLA podporuje rovnováhu a dodržiavanie pravidiel v oblasti autorských práv.

IFLA je tiež významne zainteresovaná do podpory viacjazyčného obsahu, kultúrnej rozmanitosti a špeciálnych potrieb miestnych obyvateľov a menšín.

IFLA, knižnice a informačné služby zdieľajú spoločnú víziu *Informačnej spoločnosti pre všetkých*, prijatej na Svetovom summite o informačnej spoločnosti v Ženeve v decembri 2003. Táto vízia presadzuje globálnu spoločnosť založenú na princípoch základného práva každého jednotlivca na slobodný prístup k informáciám a slobodu vyjadrovania bez obmedzenia,

v ktorej bude každý schopný tvoriť, získať, používať a zdieľať informácie a znalosti.

IFLA vyzýva vlády štátov, regionálne a miestne samosprávy a medzinárodné organizácie, aby:

- ▶ investovali do knižníc a informačných služieb ako rozhodujúcich prvkov stratégií rozvoja informačnej spoločnosti, legislatívy a rozpočtov,
- ▶ obnovovali a rozširovali existujúce siete knižníc v záujme dosiahnutia čo najväčších možných výhod pre ich občanov a komunity,
- ▶ podporovali neobmedzený prístup k informáciám a slobodu prejavu,
- ▶ presadzovali voľný prístup k informáciám a odstraňovali štrukturálne a iné bariéry k prístupu,
- ▶ uznali význam informačnej gramotnosti a výrazne podporovali stratégie zamerané na formovanie gramotnej a kvalifikovanej populácie, ktorá sa môže rozvíjať a mať prospech z globálnej informačnej spoločnosti.

Prijaté v Alexandrijskej knižnici v Egypte dňa 11. novembra 2005

Súvisiace dokumenty

- ▶ Glasgowská deklarácia o knižniciach, informačných službách a intelektuálnej slobode,
- ▶ Manifest IFLA/UNESCO o verejných knižniciach,
- ▶ Manifest IFLA/UNESCO o školských knižniciach: Školská knižnica vo výučbe a vzdelávaní pre všetkých,
- ▶ Manifest IFLA o internete,
- ▶ Uchovávanie nášho digitálneho dedičstva: deklarácia podpory pre Svetový summit o informačnej spoločnosti,
- ▶ Komuniké z konferencie riaditeľov národných knižníc (CDNL), Oslo, august 2005,
- ▶ Majáky informačnej spoločnosti – Alexandrijské vyhlásenie o informačnej gramotnosti a celoživotnom vzdelávaní,
- ▶ Kolokvium o informačnej gramotnosti a celoživotnom vzdelávaní na najvyššej úrovni, Alexandrijská knižnica, 6. – 9. november 2005,
- ▶ Vyhlásenie IFLA o otvorenom prístupe k vedeckej a odbornej literatúre a výskumnej dokumentácii.

Niekoľko ďalších faktov

Na celom svete je:

- ▶ viac ako pol milióna knižničných obslužných miest,
- ▶ 15 000 km knižničných regálov,
- ▶ viac ako pol milióna internetových miest v knižniciach,
- ▶ 1,5 bilióna výpožičiek ročne,
- ▶ 2,5 miliardy registrovaných používateľov knižníc.

Tvrdenie, že knižnice vrátia investíciu najmenej 4 až 6-krát, je dokázané početnými štúdiami.

Pozri napríklad:

SVANHILD, A. *The Value of Public Libraries* [Hodnota verejných knižníc] [online]. Oslo : 71th IFLA General Conference and Council, 2005 [cit. 2012-01-11]. Dostupné na internete: <<http://archive.ifla.org/IV/ifla71/papers/119e-Aabo.pdf>>.

Measuring our value [Meranie našej hodnoty] [online]. London : British Library, 2003 [cit. 2012-01-11]. Dostupné na internete: <<http://www.bl.uk/pdf/measuring.pdf>>.

GRIFFITH, J., KING, D. *Taxpayers return on Investment in Florida Public Libraries* [Návratnosť plátcov daní pri investovaní do verejných knižníc na Floride] [online]. Florida (USA) : State Library and Archives of Florida, 2004 [cit. 2012-01-11]. Dostupné na internete: <<http://dlis.dos.state.fl.us/bld/roi/publications.cfm>>.

BARRON, D. D. et al. *The Economic Impact of Public Libraries in South Carolina* [Ekonomický vplyv verejných knižníc v Južnej Karolíne] [online]. South Carolina (USA) : South Carolina Public Library, 2005 [cit. 2012-01-11]. Dostupné na internete: <<http://www.libsci.sc.edu/SCEIS/home.htm>>.

Ústredie IFLA, Haag